

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

1. De causis impellentibus ad hoc opus conscribendum quasi præfationis loco.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

DE DISCIPLINA
ECCLESIASTICA
LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

In quo commemorantur causas impellentes huius
Operis scribendi.

VLTA E fanè iustæ & graues causæ ad hoc vtilissimum argumentum tractandum me impulerunt. Principio enim in vestibulo tēplo S. Helenæ ad aureos Martyres, siue ad S. Gereonem Coloniae cum saepenumero transeūdo magno animi affectu legissem hos subsequentes, licet barbaros & inconditos, sententiosos tamen versus vehementer ad istam materiam perpurgandam commouebar. versus autem literis aureis ad parietem depicti sic habent.

*Diuitias peperit, quæ mater honorificata
Religio sic ait sententia Glegoriana,
Prole quæ vastata mater nec prole beata.
Dum disciplina cessat, regnat quæ simultas:
Deficit Ecclesie virtus pariter quæ facultas.*

Digna profectò Gregorio Pontifice sententia, qua veras & præcipuas excidij Ecclesie & eiusdem florentis conseruandæ causas complectitur. etenim

A

nimiam

*Trithemius
lib. 1. de Viris
Illustribus
ordinis Bene
dicti, cap. 7.*

et S.

Aurea ista

γνώμη

effectu ex-

stat apud Trithemium

lib. 1. de Viris

DE

co ante nota.
 to. & apud
 Gregorū vt
 infra dictū
 Gregorij.
 D. Bernardi
 sententia.
 Religio pe-
 perit diuitias
 & filia deuo-
 ranti matrē.
 ab alijs enim
 Gregorio, ab
 alijs Bernar-
 do ascribi-
 tur.

nimiam abundantiam diuitiarum interitum Ec-
 clesie attulisse, hoc est, filiam deuorasse matrem,
 similiter Disciplinæ Ecclesiasticæ neglectioem,
 inde intelligimus alteram causam existere excidij,
 & contra feruorem religionis aut feruentem Dei
 cultum, Ecclesiasticæque Disciplinæ accuratam
 obseruationem hoc efficere, vt Ecclesia efflorescat.
 Altera quoque causa me huc impulit, quod B. Hie-
 ronymus, quem imitari studeo: hoc etiam argumē-
 tum tractandum proposuerat, licet inter ea quæ e-
 ius exstant monumenta, nihil de eo inueniatur. In-
 stitutum autem illud B. Hieronymi fuisse colligi-
 mus ex tomo 1. in Principio vitæ Malchi Captiui
 Monachi. Scribere disposui, inquit, ab aduentu
 Saluatoris vsque ad nostram ætatem, id est, ab Apo-
 stolis vsque ad nostri temporis fecem, quomodo
 & per quos Christi Ecclesia nata sit & adulta, per-
 secutionibus creuerit, martyrijs coronata sit. &
 postquam ad Christianos Principes venit, poten-
 tia quidem & diuitijs maior, sed virtutibus minor
 facta sit. Notanda ista postrema verba B. Hierony-
 mi diligentissimè, quibus nihil aliud significare
 vult, quam quod prioribus aureis versibus innue-
 bat B. Gregorius. Nam quamdiu feruentibus tri-
 bus prioribus seculis persecutionibus Ecclesia-
 stica obseruabatur rigida Disciplina pulcherimè
 florebat Ecclesia: nempè à Christi & Apostolorum
 temporibus vsque ad ætatem Constantini Magni;
 at verò postquam Constantini ætate diuitiarum
 venenum infusum in Ecclesiam. Disciplina virtu-
 tum decreuit, potentia aucta est. Ammianus Mar-
 cellius libro 27. de ambitione, luxuria alijsque
 vitijs sopita Disciplina Ecclesiam inuadentibus
 tem-

tempore B. Hieroyimi & Damasi sic scribit. Damasus & Vrsicinus supra humanum modum ad rapiendam Episcopalem sedem ardentis scissis studijs asperrimè conflictabantur aduſque mortis vulnerumque discrimina adiumentis vtriusque progressis, quæ nec corrigere sufficiens. Viuentius (præfectus vrbis Romæ) nec molliore, vi magna coactus secessit in suburbanum, & in concertatione Damasus superauerat parte, quæ ei fauebat instante, constatque in Basilica Sicinnini, vbi ritus Christiani est conuenticulum, vno die centum triginta septem redempta cadauera peremptorum, effertamque diu plebem ægrè postea delinitam. Neque ego abnuo ostentationem rerum vrbicularum considerans, huius rei cupidos ob impetrandum, quod appetunt omni contentione laterum iurgari debere: cum id adepti futuri sint ita securi, vt ditentur oblationibus matronarum, procedantque vehiculis insidentes circumspectè vestiti, epulas curantes profusas, ad eò vt eorum conuiuia regales superent mensas: qui esse poterant beati reuera, si magnitudine vrbis despecta, quam vitij opponunt, ad imitationem antistitum quorundam provincialium viuerent, quos tenuitas edendi potandique parcissimè, vilitas etiam indumentorum & supercilia humum spectantia, perpetuo numini, verisque eius cultoribus vt puros commendant & verecundos. Hieronymus quoque in epistola ad Marcellam suadens, Roma relicta Bethlehem migrare de nimia ambitione, luxu, vitijque vrbis conqueritur. Accessit & alia causâ, quod Disciplina sit germana soror &

Baronius to.
4. Annaliũ,
fol. 171. 172.
respondet ad
ea, quæ aut
Magdebur-
genses aut hi-
storicus he-
reticus de hi-
storia Treui-
rensi inde e-
liciant.

quasi nota quædam veræ Catholicæ Religionis, utpote sine qua diu Catholica Religio nec florere, nec omninò subsistere possit. Moribus enim bonis sublatis corrui necessariò ipsa fides. Excitare etiam volui Ecclesiæ Prælatos, ad inducendam & reuocandam in vsum quasi collapsam Disciplinam Ecclesiasticam. Mouit me quoque Calvinistarum exemplum, qui in suis libris de Disciplina & Confessorio ac Visitationibus Ecclesiarum, hoc argumentum suo tamen more attigerunt, ut meritò pudere nos debeat, si nos in tam præclara utili ac necessaria materia aduersarijs nostris inferiores negligentioresque deprehendamus, cum summa totius Ecclesiæ in Disciplina quasi cardine quòdam voluatur ac vertatur. Affirmare verè id possum, si in Ecclesia Patrum & nostra memoria Disciplina Ecclesiastica strictè ac rigidè obseruata fuisset, neque tot hæreses in Ecclesiam irruissent, neque tot tantisque persequutionibus vndique ea pressa & fatigata fuisset. Commouit me quoque exemplum S. Irenæi Lugdunensis Episcopi, quem B. Hieronymus de Disciplina Ecclesiastica isto florenti seculo scripsisse commemorat: in Catalogo de Viris Illustribus, & Reuerendissimi Ioannis Bonhomij Episc. Vercel. Nuncijque Apostolici me impulit auctoritas, qui omnem calamitatem Ecclesiæ Colon. neglectioni Disciplinae ferebat acceptam.

CAPVT III.

De definitione Disciplinae.

B Cyprianus pulcherrimè sic eam definit. Disciplina est ordinata morum correctio secundum canones Ecclesiasticos. Canones autem Ecclesiastici cor-

*Lib. 6.
Langercius
de Vita &
honestate cle
ricorum.
Sic Ioannes
à Lasco &
Saadels de
Disciplina
scripserunt:
Martinus Bu
cerus in libr.
de Regno
Christi & al
lij plures.
Regino M.
S. de Discipl.
Ecclesiastica
mihi visus
in Monaste
rio Breuyvi
lensis.*